

In memoriam

Hilja Kokamägi

10. september 1923 – 9. märts 2017

10. septembril 1923 Valgas kooliõpetaja peres sündinud ja üles kasvanud rahvalaulude uurija Hilja Kokamägi lahkus meie hulgast väarikas vanuses. Andeka tütarlapse kooliteed mõjutasid sõda ja sõja-järgsed kehvad olud. Ta lõpetas 1940. aastal Valga progümnaasiumi ja 1942. aastani õppis Valga Gümnaasiumis, kuid keskkooli lõputunnistuse omandas alles 1952. aastal. Järgnesid 1957. aastani kestnud õpingud Tartu Ülikooli ajaloo-keeleteaduskonnas. Tema diplomitöö suurlaulik Mai Kravtsovist, kaitstud Tartu Ülikooli eesti ja võrdleva rahvaluule õppetooli juures, on tänaseni aktuaalne kui näide laulikute tema repertuaariga ühendavast teadustööst. Kolga ranna laulukultuuri esindaja peret ja järeltulijaid külastas Hilja Kokamägi korduvalt, nähtavasti just nende käikude tõttu sai talle lähedaseks ka järgmine uurimisvaldkond – merelaulud.

Töötanud õpetajana, avanes tal võimalus olla aastail 1961–1971 erialatööl kirjandusmuuseumi rahvaluule osakonnas. Tema tööks oli regilaulude tüpologia ja lauluregistrite koostamine. Aastail 1971–1991 jätkas ta teadustööd Eesti Keele Instituudi folkloristika osakonnas, valmistades ette hiiglasliku mahuga Jõhvi ja Iisaku “Vana kannelt”. 1285-leheküljeline suurteos ilmus trükist aastal 1999, kui Hilja pidas juba pensionipõlve, kuid selle registrid, tüpologia ja paljud laulu-võrdlused valmisid aastate-pikkuse tööga. 1980. aastal *Loomingu Raamatukogu* sarjas ilmunud “Purjetan punasta merda” on jäänud temaatilise laulurühma ainuesindajaks, nagu ka piirkonna lauluvara käsitlused (Jõhvi ja Iisaku kihelkonna regilauludest ja -viisidest, koostöös Edna Tuviga). Laulukultuuri uuemaid kihistusi ja suundumusi, eriti sotsiaalsete ja ühiskondlike muutuste reflekteerumist uuemas laulude kihistuses käsitleti koos Ingrid Rüütliga ettevalmistatud ja 1964. aastal ilmunud kogumikus “Laul olgu lühike või pikk”.

Hiljale oli antud pikk ja tegus elu. Rahvaluuleraamatute ja -uurimise teemal vestles ta veel aasta eest telefonitsi hea meelega, ehkki kurtis meelte kehvenemist. Vaikse, meeldiva ja humoorika ütlemisega kolleegina jätkus tal kannatust lõppematuks regilaulude korrastamiseks, nooremate kolleegide toetamiseks, tähelepanu tütar Uunikale ja sõpradele. Ta ei kurtanud, ehkki vahel oli elu keeruline ja tervis vedas alt. Hiljal oli oma salasuhe ka joonistamise ja lõngadega – neist vormus üks teine imetabane muster.

Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakond